

**BÀI ÔN TẬP HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ LỚP 8-9
NĂM 2014-2015**

Câu 1/ Những sự kiện nào chứng tỏ nền sản xuất mới TBCN ở Châu Âu ra đời vào các thế kỉ XV-XVII ?

- Vào thế kỉ XV nền sản xuất ở Tây Âu phát triển theo hướng tư bản chủ nghĩa. Từ sản xuất theo hướng công trường thủ công ,nhiều xưởng dệt vải ra đời,luyện kim, nấu đường xuất hiện...có thuê mướn nhân công
- Nhiều thành thị xuất hiện,trở thành trung tâm sản xuất và buôn bán
- Nhiều ngân hàng được thành lập và ngày càng có vai trò lớn
- Đó là nền sản xuất tư bản chủ nghĩa với hai giai cấp cơ bản: tư sản và vô sản

Câu 2: Cách mạng tư sản Hà Lan thế kỉ XV?

Vào thế kỉ XVI vùng đất Ne-dec-lan(thuộc hai nước Bỉ và Hà Lan hiện nay) , có nền kinh tế tư bản phát triển nhất Tây Âu

- Vương Quốc Tây ban nha thống trị và ngăn chặn sự phát triển này
- Thán 8-1566 nhân dân Nê-dec-Lan nổi dậy đấu tranh nhưng bị đàn áp
- Năm 1581 các tỉnh miền Bắc Nê-déc lan thành lập với tên gọi Các tỉnh liên hiệp (về sau gọi là Hà Lan)
- Năm 1648 nền độc lập Hà Lan được công nhận
- Hà Lan được giải phóng tạo điều kiện cho chủ nghĩa tư bản phát triển
- Đây là cuộc cách mạng tư sản đầu tiên trên thế giới.

Câu 3/Ý nghĩa của cuộc cách mạng tư sản Anh thế kỉ XVII?

- Cách mạng thành công chủ yếu do lực lượng của quần chúng ủng hộ
- Cách mạng mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển mạnh mẽ hơn,đem thắng lợi cho giai cấp tư sản ,quí tộc mới
- Chế độ phong kiến bị đánh bại nhưng quyền lợi của nhân dân không được đáp ứng .
- * *Giải thích câu nói của Mác; “Thắng lợi của giai cấp tư sản có nghĩa là thắng lợi của chế độ xã hội mới,thắng lợi của chế độ tư hữu tư bản chủ nghĩa đối với chế độ phong kiến”.*
- Gợi ý:
- Phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa ra đời hơn hẳn so với chế độ phong kiến
- Giai cấp tư sản ,quí tộc mới thắng lợi đã xác lập chế độ tư bản chủ nghĩa

Câu 4/Nêu diễn biến, kết quả,ý nghĩa của cuộc chiến tranh giành độc lập của 13 thuộc địa Anh ở Bắc Mĩ

a/Diễn Biến:

- Tháng 12-1773 nhân dân cảng Bostơn tấn công tàu chở chè của Anh
- Ngày -5-9 đến 26-10-1774 đại biểu các thuộc địa đòi vua Anh bỏ các luật cấm vô lí
- Tháng 4-1775 chiến tranh bùng nổ giữa chính quốc và thuộc địa
- Nghĩa quân do Gioocgiơ Qa sinh tôn chỉ huy
- Ngày 4-7-1776 Tuyên ngôn độc lập được công bố xác định quyền con người và quyền độc lập các thuộc địa
- Ngày 17-10-1777 quân khởi nghĩa thắng lớn ở Xa ra tô ga

b/Kết quả

-Theo Hiệp ước Vec-xai 1783 Anh thừa nhận quyền độc lập của các thuộc địa .Một quốc gia mới ra đời-Hợp chúng quốc Mĩ (USA),còn gọi là Mĩ hay Hoa Kì
Năm 1787 Hiến pháp được ban hành. Theo Hiến pháp Mĩ là nước cộng hòa liên bang.có Tổng thống nắm quyền hành pháp. Quốc hội với hai viện :Thượng viện và Hạ viện nắm quyền lập pháp.

c/Ý nghĩa:

hiến tranh giành độc lập của 13 thuộc địa Anh ở Bắc Mĩ đã giải phóng nhân dân Bắc Mĩ khỏi ách thực dân

Làm cho nền kinh tế tư bản Mĩ phát triển

Đây thật sự là một cuộc cách mạng tư sản, có ảnh hưởng đến phong trào giải phóng dân tộc của nhiều nước vào cuối thế kỉ XVIII đầu XIX

Câu 5/ Nêu tình hình và những tác nhân đưa đến cách mạng tư sản Pháp bùng nổ thế kỉ XVIII?

Cách mạng tư sản Pháp thế kỉ XVIII bùng nổ mạnh mẽ trong tình hình và tác động cụ thể sau:

-- Về kinh tế:

- Nông nghiệp công cụ và phương thức sản xuất thô sơ , lạc hậu, ruộng đất bỏ hoang, nạn mất mùa đói

kém xảy ra

- Công thương nghiệp:

+ Máy móc được sử dụng khắp nơi trong sản xuất

+ Nhiều trung tâm dệt luyện kim ra đời

+ Các hải cảng buôn bán tập nập

+ Chế độ phong kiến kìm hãm sự phát triển đó

+ Thuế má không có đơn vị đo lường thống nhất

+ Sức mua của dân nghèo còn hạn chế.

_ Về chính trị- Xã hội:

- Trước cách mạng Pháp là một nước quân chủ chuyên chế , vua nắm mọi quyền hành

- Xã hội Pháp phân thành ba đẳng cấp: Tăng lữ , Quý tộc và Đẳng cấp thứ ba

- Quý tộc nắm giữ các chức vụ cao trong bộ máy hành chính, quân đội

- Tăng lữ, Quý tộc được hưởng mọi đặc quyền kinh tế, nhưng không phải đóng thuế cho nhà vua

- Đẳng cấp thứ ba gồm nhiều giai cấp và tầng lớp : Tư sản, nông dân, bình dân thành thị. Họ không có

quyền lợi về chính trị. Nông dân chiếm 90% dân số , là giai cấp nghèo khổ nhất, vì không có ruộng

đất , bị nhiều tầng áp bức, bóc lột. Tư sản đứng đầu đẳng cấp thứ ba , có thể lực về kinh tế song không

có quyền về chính trị, họ sẵn sàng lãnh đạo các giai cấp làm cách mạng.

_ Về đấu tranh tư tưởng:

Những nhà tư tưởng kiệt xuất của giai cấp tư sản trong trào lưu Triết học ánh sáng như: Mông-te-xki

-ơ , Vôn-te, Rút-xô đã kịch liệt lên án, phê phán chế độ phong kiến, ủng hộ tư tưởng tiên bộ của giai

cấp tư sản. Nó đã tác động tinh thần đấu tranh của nhân dân chống phong kiến, thúc đẩy cách

sớm bùng nổ.

Câu 6/ Nộ dung tuyên ngôn nhân quyền và dân quyền? Nêu điểm tiến bộ ở trong tuyên ngôn độc

lập của nước Mĩ 1776? Liên hệ với tuyên ngôn độc lập của nước Việt Nam 2-9-1945?

Cuối tháng 8-1789 Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền được thông qua với khẩu hiệu nổi tiếng: “Tự do-Bình đẳng –Bác ái”. Tuyên ngôn có một số điều sau:

+ Điều 1 Mọi người sinh ra đều có quyền sống tự do và bình đẳng

+ Điều 2 ... (được hưởng) quyền tự do , quyền sở hữu, quyền được an toàn và quyền chống áp bức .

+ Điều 17 Quyền sở hữu là quyền bất khả xâm phạm và thiêng liêng , không ai có thể tước bỏ

Tuyên ngôn độc lập của Mĩ được công bố ngày 4-7-1776 xác định quyền con người và quyền độc lập của quốc gia.

Ngày 2-9-1945 Tuyên ngôn của Nước Việt Nam dân chủ cộng hòa cũng nêu rõ quyền của con người được sống tự do, bình đẳng, quyền bất khả xâm phạm, quyền độc lập dân tộc ...

Như vậy bản tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền có nhiều điểm tiến bộ để nhan loại trên thế giới học tập.

Câu 7/ Ý nghĩa của cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII?

Cách mạng tư sản Pháp đã lật đổ chế độ phong kiến, đưa giai cấp tư sản lên nắm quyền, xóa bỏ nhiều

trở ngại trên con đường phát triển tư bản chủ nghĩa. Quân chúng nhân dân là lực lượng chủ yếu đưa

cách mạng đến đỉnh cao với nền chuyên chính dân chủ Gia-cô-banh.

Đây được coi là cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất, nhưng nó chưa đáp ứng đầy đủ quyền lợi của nhân dân, vẫn không hoàn toàn xóa bỏ chế độ phong kiến, chỉ có giai cấp tư sản là được hưởng lợi.

- GV giải thích khái niệm Cách mạng tư sản ? Tại sao Việt Nam không đi theo con đường cách mạng tư sản
- Cho HS hiểu về nền dân chủ Gia-cô-banh và Rô-be-spie
- Lập niên biểu về các sự kiện cách mạng tư sản Pháp

Câu 8/ Cuộc cách mạng công nghiệp Anh thế kỉ XVIII?

Từ những năm 60 của thế kỉ XVIII, Anh là nước đầu tiên trên thế giới tiến hành cách mạng công

nghiệp với việc phát minh máy móc trong ngành dệt.

- Năm 1764 Giem Ha-ri-ơ chế tạo máy kéo sợi Gien-ni, ăng suất cao 8 lần

- Năm 1769, Ac-crai-tơ phát minh ra máy kéo sợi chạy bằng sức nước

- Năm 1785 Ác-crai-tơ chế tạo thành công máy dệt chạy bằng sức nước nâng năng suất lao động gấp 40 lần so với dệt bằng tay

- Năm 1784, Giem Oát-phát minh ra máy hơi nước (khắc phục được tất cả các nhược điểm trước đây, thúc đẩy nhiều ngành kinh tế khác ra đời: dệt, luyện kim, khai thác mỏ, tàu thủy, tù hỏa...)

Nhờ cách mạng công nghiệp Anh đã chuyển biến từ sản xuất thủ công sang máy móc

Là nước đầu tiên tiến hành công nghiệp hóa và được coi là “công xưởng” của thế giới.

- Nói Kq về hậu quả của cuộc CM CN
- CMCN làm thay đổi bộ máy của các nước tư bản: năng suất lao động, hình thành nhiều trung tâm kinh tế, thành phố lớn..
- Về xã hội hình thành hai giai cấp cơ bản là: tư sản và vô sản.

Câu 9/ Cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX chủ nghĩa đế quốc xuất hiện, tiêu biểu là các nước nào?

Nêu bản chất và đặc điểm của từng nước?

Cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX chủ nghĩa tư bản chuyển sang giai đoạn độc quyền hay chủ nghĩa đế

quốc Tiêu biểu là ở các nước Anh, Pháp, Đức Mĩ.

1. Nước Anh:

- Kinh tế : Trước 1870 anh là nước đứng đầu về công nghiệp, nhưng từ sau 1870 Anh mất dần vị trí này và tụt xuống hàng thứ ba thế giới sau Mĩ và Đức

- Tuy mất vai trò bá chủ thế giới về công nghiệp, nhưng Anh vẫn dẫn đầu thế giới về xuất khẩu tư bản, thương mại và thuộc địa. Nhiều công ty độc quyền về công nghiệp và tài chính ra đời, chi phối toàn bộ nền kinh tế

- Về chính trị: Anh là nước quân chủ lập hiến với hai đảng Bảo thủ và Tự do thay nhau cầm quyền bảo vệ giai cấp tư sản

- Về đối ngoại Anh ưu tiên chính sách đẩy mạnh xâm lược thuộc địa. Đến 1914 thuộc địa Anh trải rộng khắp thế giới với 33 triệu km² và 400 triệu dân gấp 50 lần dân số và diện tích nước Anh, gấp 20 lần thuộc địa của Đức. Do vậy có thể nói : Chủ nghĩa đế quốc Anh là “Chủ nghĩa đế quốc thực dân”

2. Pháp

- Kinh tế Trước 1870 công nghiệp Pháp đứng hàng thứ hai trên thế giới (sau Anh), nhưng từ 1870 trở đi Pháp tụt xuống hàng thứ tư
- Tuy nhiên tư bản Pháp vẫn phát triển mạnh nhất là các ngành khai mỏ, đường sắt, luyện kim, chế tạo ô tô... Nhiều công ty độc quyền ra đời chi phối nền kinh tế, đặc biệt trong lĩnh vực ngân hàng. Pháp cho các nước vay với lãi suất cao. Cho nên Lê nin gọi Chủ nghĩa đế quốc Pháp là “Chủ nghĩa đế quốc thực dân”
- Về chính trị Pháp là nước cộng hòa tiến hành chính sách đàn áp nhân dân và xâm lược thuộc địa. Vì vậy Pháp có thuộc địa lớn thứ hai sau Anh 11 triệu km²

3. Đức

- Về kinh tế Trước 1870 công nghiệp Đức đứng hàng thứ ba thế giới (sau Anh, Pháp) Nhưng từ khi đất nước thống nhất 1871 công nghiệp Đức vượt qua Anh, Pháp đứng hàng thứ hai trên thế giới (sau Mỹ)

- Nhiều công ty độc quyền ra đời như luyện kim, sắt thép... chi phối nền kinh tế
- Về chính trị Đức là nước quân chủ lập hiến, ban hành chính sách đối nội, đối ngoại cực kỳ phản động; Đè cao chủng tộc Đức, đàn áp phong trào công nhân, truyền bá bạo lực, chạy đua vũ trang
- Đức là đế quốc “trẻ”, khi công nghiệp phát triển đòi hỏi nguyên liệu, thị trường Những thứ này nhiều ở Châu Á, Châu Phi... Đức hung hãn đòi chia lại thị trường thế giới. Do vậy Chủ nghĩa đế quốc Đức là “Chủ nghĩa quân phiệt hiếu chiến”

4. Mỹ

- Về kinh tế Trước 1870 tư bản Mỹ đứng thứ tư thế giới. Từ 1870 trở đi Mỹ vươn lên đứng số 1 thế giới. Sản lượng công nghiệp gấp đôi Anh, gấp 1/2 các nước Tây Âu gộp lại. Nhiều công ty độc quyền Mỹ ra đời, trở thành những ông “vua”

Nông nghiệp phát triển Lương thực xuất khẩu sang Châu Âu.

- Về chính trị Là nước cộng hòa, tổng thống đứng đầu, hai đảng dân chủ và cộng hòa thay nhau nắm quyền bảo vệ giai cấp tư sản
- Là nước đế quốc “trẻ” khi công nghiệp phát triển thì nhu cầu vốn, thị trường trở nên cần thiết Mỹ cũng tiến hành can thiệp, xâm lược các nước.

Câu 10/ Cách mạng Nga 1905-1907

1 Nguyên nhân:

- Đầu thế kỉ XX nước Nga lâm vào cuộc khủng hoảng, đời sống nhân dân, nhất là công nhân vô cùng cơ cực
- Từ 1905-1907 Nga hoàng đẩy nước Nga vào cuộc chiến tranh với Nhật, nhưng thất bại, nhân dân chán ghét chế độ. Nhiều cuộc bãi công nổ ra với những khẩu hiệu: “Đả đảo chiến tranh” “Đả đảo chế độ chuyên chế” “Ngày làm 8 giờ”...

2 Diễn biến:

- Cuộc cách mạng 1905-1907 có sự tham gia của công nhân, nông dân và binh lính
- Ngày 9-1-1905, 14 vạn công nhân Péc-téc-bua kéo đến Cung điện mùa đông đưa yêu sách đến Nga hoàng Nga hoàng ra lệnh đàn áp, làm 1000 người chết và bị thương trở thành “Ngày chủ nhật đẫm máu”
- Tháng 5-1905 nông dân nhiều vùng nổi dậy đánh phá dinh thự của địa chủ
- Tháng 6-1905 binh lính trên chiến hạm Pô-tem-kin khởi nghĩa
- Đỉnh cao là khởi nghĩa vũ trang ở Mac-xcơ-va tháng 12-1905, kéo dài gần 2 tuần
- Phong trào cách mạng kéo dài đến năm 1907

3 Kết quả - Ý nghĩa

- Cách mạng Nga 1905-1907 đã làm lung lay chính phủ Nga hoàng và bọn tư sản
- Là bước chuẩn bị cho cách mạng xã hội chủ nghĩa sau 10 năm
- Cổ vũ phong trào cách mạng thế giới

Câu 11/ Tại sao nói thế kỉ XIX là thế kỉ của sắt, máy móc, động cơ hơi nước? Nêu các thành tựu về kĩ thuật...?

- Thế kỉ XVIII máy móc được áp dụng trong sản xuất, đầu tiên ở Anh sau đó lan ra các nước Âu-Mỹ, tạo nên cuộc cách mạng trong sản xuất, chuyển từ lao động thủ công sang lao động máy móc, đưa nền kinh tế tư bản các nước phát triển nhanh chóng

- Kỹ thuật luyện kim được cải tiến làm tăng sản lượng thép ,nhiều máy chế tạo công cụ ra đời nhiều nguồn nguyên liệu mới được sử dụng trong công nghiệp .Sắt trở thành nguyên liệu chính để sản xuất máy,xây dựng đường sắt,đặc biệt là máy hơi nước được sử dụng rộng rãi. Vì vậy ta có thể nói thế kỉ XIX là “thế kỉ của sắt,máy móc và động cơ hơi nước”
- Việc phát minh ra máy hơi nước làm cho ngành giao thông vận tải tiến bộ nhanh chóng .Năm 1807 Phoen- ton đóng được động cơ hơi nước đầu tiên vượt đại dương
- Năm 1814 Xti-phen-xon chế tạo thành công xe lửa chạy trên đường sắt chở được nhiều người
- Máy điện tín được phát minh ở Nga,Mĩ,tiêu biểu là Mooc-xơ thế kỉ XIX
- Trong nông nghiệp có những tiến bộ về kĩ thuật,về canh tác góp phần nâng cao năng suất lao động
- Về quân sự nhiều nước đã chế tạo nhiều loại vũ khí hiện đại như đại bác ,súng trường,ngư lôi,khí cầu...phục vụ cho chiến tranh

Câu 12/Nguyên nhân ,diễn biến,kết quả ,ý nghĩa của cuộc cách mạng Tân Hợi 1911

- *Nguyên nhân:Ngày9-5-1911 chính quyền Mãn Thanh ra sắc lệnh”Quốc hữu hóa đường sắt” thực chất là trao quyền kinh doanh đường sắt cho các nước đế quốc,bán rẻ quyền lợi dân tộc.Sự kiện này đã châm ngòi cho cách mạng Tân Hợi
- * Diễn biến Ngày 10-10—1911 Cách mạng Tân Hợi bùng nổ và thắng lợi ở Vũ Xương,sau đó lan sang các tỉnh miền Nam và miền Trung Trung Quốc
- Ngày 29-12-1911 chính phủ lâm thời tuyên bố thành lập chính phủ Trung Hoa Dân quốc và bầu Tôn Trung Sơn làm Tổng thống
- Tháng 2-1912 Tôn Trung Sơn mắc sai lầm là thương lượng với Viên Thế Khải ,đồng ý để cho ông lên làm tổng thống .Cách mạng coi như chấm dứt.
- * Kết quả- Ý nghĩa:
- Cách mạng Tân Hợi là một cuộc cách mạng dân chủ tư sản,đã lật đổ chế độ phong kiến Mãn Thanh,thành lập Trung Hoa Dân quốc,tạo điều kiện cho nền kinh tế tư bản chủ nghĩa ở Trung Quốc phát triển
- Cách mạng Tân Hợi có ảnh hưởng đến cách mạng ở Châu Á trong đó có Việt Nam

Câu 13/Em hiểu như thế nào về Tôn Trung Sơn và Học thuyết “Tam dân”

- Giai cấp tư sản Trung Quốc ra đời vào cuối thế kỉ XIX và lớn mạnh vào thế kỉ XX,bị tư bản nước ngoài chèn ép,giai cấp tư sản Trung Quốc bước lên vũ đài chính trị của mình và thành lập các tổ chức riêng của mình Tôn Trung Sơn là người ưu tú đại diện và là lãnh đạo của phong trào cách mạng theo hướng dân chủ tư sản
- Tháng 8-1905 Tôn Trung Sơn và các đồng chí của mình thành lập Trung Quốc Đồng minh hội,chính đảng của giai cấp tư sản ở Trung Quốc và đề ra Học thuyết Tam dân(Dân tộc độc lập,Dân quyền tự do ,Dân sinh hạnh phúc) nhằm “Đánh đổ Mãn Thanh, khôi phục Trung Hoa,thành lập Dân quốc”.

Câu 14/ Cuộc Duy tân Minh trị(Nội dung-Kết quả)

- Đến giữa thế kỉ XIX chế độ phong kiến Nhật Bản suy yếu,khủng hoảng nghiêm trọng ,trong khi đó chủ nghĩa tư bản phương Tây,đứng đầu là Mĩ tìm cách can thiệp vào nước này
- Đầu thế kỉ XIX Thiên hoàng Minh trị đã tiến hành hàng loạt những cải cách tiến bộ ,trên mọi phương diện
- Về chính trị: xác lập quyền thống trị của giai cấp quý tộc tsuw sản ban hành Hiến pháp 1889,thiết lập chế độ quân chủ lập hiến .
- Về kinh tế :thống nhất thị trường tiền tệ,phát triển kinh tế tư bản chủ nghĩa ở nông thôn ,xây dựng cơ sở hạ tầng,đường sá cầu cống...
- Về quân sự: tổ chức huấn luyện quân đội theo kiểu phương Tây ,thực hiện chế độ nghĩa vụ quân sự,phát triển kinh tế quốc phòng.
- Về giáo dục: thi hành chính sách giáo dục bắt buộc ,chú trọng nội dung khoa học-kĩ thuật ,cử học sinh ưu tú đi học phương Tây.
- * Kết quả : Cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX Nhật Bản trở thành nước tư bản công nghiệp.

*** Những tiến bộ của khoa học- kĩ thuật thế giới đầu thế kỉ XX:**

- Bước vào thế kỉ XX, sau cuộc cách mạng công nghiệp, nhân loại tiếp tục đạt được những thành tựu rực rỡ về khoa học, kĩ thuật.

2 (3.5 điểm)	<p>- Các ngành khoa học cơ bản như: Hóa học, sinh học, các khoa học về trái đất... đều đạt được những tiến bộ phi thường, nhất là về Vật lí học với sự ra đời của thuyết nguyên tử hiện đại, đặc biệt là lí thuyết tương đối có ảnh hưởng lớn của nhà bác học người Đức Anbe- Anhxtanh.</p> <p>- Nhiều phát minh khoa học cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX đã được sử dụng như: điện tín, điện thoại, ra đa, hàng không...</p> <p>- Sự phát triển của KH-KT đã mang lại cuộc sống vật chất và tinh thần tốt đẹp cho con người. Nhưng mặt khác, chính những thành tựu KH cũng được để sử dụng trở thành phương tiện chiến tranh gây thảm họa cho nhân loại qua hai cuộc chiến tranh TG.</p> <p>* Thành tựu của nền Văn hóa Xô viết:</p> <p>Nền văn hóa Xô viết đã đạt được những thành tựu to lớn và rực rỡ là:</p> <ul style="list-style-type: none">+ Xóa bỏ tình trạng mù chữ và nạn thất học, sáng tạo chữ viết cho các dân tộc trước đây chưa có chữ viết.+ Phát triển hệ thống giáo dục quốc dân với chế độ giáo dục phổ cập bắt buộc 7 năm, trở thành một đất nước mà đa số người dân có trình độ văn hóa cao cùng một đội ngũ trí thức có năng lực sáng tạo.+ Nền khoa học- kĩ thuật Xô viết đã chiếm lĩnh nhiều đỉnh cao của khoa học — kĩ thuật thế giới. Nền văn hóa- nghệ thuật Xô viết đã có những cống hiến xuất sắc vào kho tàng văn học nghệ thuật nhân loại.
------------------------	--